

SPROSTOWANIA

Sprostowanie do rozporządzenia (WE) nr 761/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 marca 2001 r. dopuszczającego dobrowolny udział organizacji w systemie zarządzania środowiskiem i audytu środowiskowego we Wspólnocie

(Dziennik Urzędowy Wspólnot Europejskich L 114 z dnia 24 kwietnia 2001 r.)

(Polskie wydanie specjalne, rozdział 13, tom 26, s. 270)

Tekst rozporządzenia zastępuje się tekstem w brzmieniu:

**„ROZPORZĄDZENIE (WE) NR 761/2001 PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY
z dnia 19 marca 2001 r.****dopuszczające dobrowolny udział organizacji w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie
(EMAS)**

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską,
w szczególności jego art. 175 ust. 1,uwzględniając wniosek Komisji ⁽¹⁾,uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽²⁾,

po konsultacji z Komitetem Regionów,

stanowiąc zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 251 Traktatu ⁽³⁾, w świetle wspólnego tekstu zatwierdzonego przez komitet pojedynczy dnia 20 grudnia 2000 r.,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Artykuł 2 Traktatu stanowi, że jednym z zadań Wspólnoty jest popieranie w całej Wspólnocie stałego wzrostu oraz, że rezolucja z dnia 1 lutego 1993 r. ⁽⁴⁾ podkreśla znaczenie takiego stałego wzrostu.

⁽¹⁾ Dz.U. C 400 z 22.12.1998, s. 7 oraz Dz.U. C 212 E z 25.7.2000, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. C 209 z 22.7.1999, s. 43.

⁽³⁾ Opinia Parlamentu Europejskiego z dnia 15 kwietnia 1999 r. (Dz.U. C 219 z 30.7.1999, s. 385), potwierdzona w dniu 6 maja 1999 r. (Dz.U. C 279 z 1.10.1999, s. 253), wspólne stanowisko Rady z dnia 28 lutego 2000 r. (Dz.U. C 128 z 8.5.2000, s. 1), decyzja Parlamentu Europejskiego z dnia 6 lipca 2000 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym). Decyzja Parlamentu Europejskiego z dnia 14 lutego 2001 r. i decyzja Rady z dnia 12 lutego 2001 r.

⁽⁴⁾ Rezolucja Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich, zebranych w ramach Rady 1 lutego 1993 r. w sprawie polityki i działań Wspólnoty w zakresie środowiska naturalnego oraz zrównoważonego rozwoju (Dz.U. C 138 z 17.5.1993, s. 1).

(2) Program „W kierunku zrównoważonego rozwoju”, przedstawiony przez Komisję i zatwierdzony w odniesieniu do jego ogólnych rozwiązań uchwałą z dnia 1 lutego 1993 r., podkreśla rolę i obowiązki organizacji, zarówno w umacnianiu gospodarki, jak i ochronie środowiska w całej Wspólnocie.

(3) Program „W kierunku zrównoważonego rozwoju” wzywa do rozszerzenia zakresu instrumentów w dziedzinie ochrony środowiska naturalnego oraz do wykorzystywania mechanizmów rynkowych w celu zobowiązania organizacji do przyjęcia w tej dziedzinie podejścia aktywnego wykraczającego poza zapewnienie zgodności ze wszystkimi odpowiednimi wymaganiami regulacyjnymi odnoszącymi się do środowiska.

(4) Komisja powinna popierać spójne podejście do aktów prawnych opracowywanych na poziomie wspólnotowym w dziedzinie ochrony środowiska naturalnego.

(5) Rozporządzenie Rady (EWG) nr 1836/93 z dnia 29 czerwca 1993 r. dopuszczające dobrowolny udział spółek sektora przemysłowego w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie ⁽⁵⁾ wykazało swoją skuteczność we wspieraniu doskonalenia efektów działalności środowiskowej przemysłu.

(6) Doświadczenie zdobyte podczas wdrażania rozporządzenia (EWG) nr 1836/93 powinno zostać wykorzystane do zwiększania zdolności systemu ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS) w celu doskonalenia całościowych efektów działalności środowiskowej organizacji.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 168 z 10.7.1993, s. 1.

- (7) EMAS powinien być udostępniony wszystkim organizacjom mającym wpływ na środowisko, dostarczając im środków do kierowania tymi wpływami i doskonalenia całościowych efektów ich działalności środowiskowej.
- (8) Zgodnie z zasadami pomocniczości i proporcjonalności, o których mowa w art. 5 Traktatu, skuteczność EMAS we wnoszeniu wkładu w doskonalenie efektów działalności środowiskowej organizacji europejskich może być lepiej osiągnięta na poziomie wspólnotowym. Niniejsze rozporządzenie ogranicza się do zapewnienia jednakowego wdrażania EMAS w całej Wspólnocie poprzez określenie wspólnych zasad, procedur i zasadniczych wymogów dotyczących EMAS, podczas gdy środki, które mogą być odpowiednio wykonane na poziomie krajowym, są pozostawione państwom członkowskim.
- (9) Organizacje powinny być zachęcane do dobrowolnego uczestnictwa w EMAS, które może im przynieść dodatkowe korzyści w postaci mechanizmów kontrolnych, redukcji kosztów i poprawy wizerunku publicznego.
- (10) Ważne jest, aby małe i średnie przedsiębiorstwa uczestniczyły w EMAS, a ich udział powinien być wspierany przez ułatwienie dostępu do informacji, do istniejących funduszy wsparcia i do instytucji publicznych oraz poprzez ustanowienie lub wspieranie działań w zakresie pomocy technicznej.
- (11) Informacje dostarczane przez państwa członkowskie powinny być wykorzystane przez Komisję do oceny zapotrzebowania na opracowanie szczególnych środków, mających na celu zwiększenie udziału w EMAS organizacji, w szczególności małych i średnich przedsiębiorstw.
- (12) Przejrzystość i wiarygodność organizacji wdrażających systemy zarządzania środowiskowego są większe, jeżeli ich system zarządzania, program audytu oraz deklaracja środowiskowa są poddawane badaniu w celu weryfikacji, czy spełniają odpowiednie wymagania niniejszego rozporządzenia, oraz jeżeli deklaracja środowiskowa i jego późniejsze aktualizacje są zatwierdzone przez akredytowanych weryfikatorów środowiskowych.
- (13) Dlatego też konieczne jest zapewnienie i stałe podnoszenie kwalifikacji weryfikatorów środowiskowych poprzez zapewnienie niezależnego i neutralnego systemu akredytacji, szkolenia i właściwego nadzoru ich działalności w celu zagwarantowania pełnej wiarygodności EMAS. W tym celu należy ustanowić ścisłą współpracę między krajowymi instytucjami akredytującymi.
- (14) Należy zachęcać organizacje do opracowywania i powszechnego udostępniania okresowych deklaracji środowiskowych dostarczających społeczeństwu i innym zainteresowanym stronom informacji o ich działaniach w dziedzinie środowiska.
- (15) Państwa członkowskie mogłyby tworzyć mechanizmy zachęcające organizacje do uczestnictwa w EMAS.
- (16) Komisja powinna zapewnić krajom kandydującym pomoc techniczną w tworzeniu struktur niezbędnych do stosowania EMAS.
- (17) Dodatkowo, do ogólnych wymagań systemu zarządzania środowiskowego, EMAS kładzie szczególny nacisk na następujące elementy: zgodność z prawem, doskonalenie efektów działalności środowiskowej, a także na zewnętrzną komunikację i zaangażowanie pracowników.
- (18) Komisja powinna dostosować załączniki do niniejszego rozporządzenia, z wyjątkiem załącznika V, uznać europejskie i międzynarodowe normy dotyczące zagadnień środowiskowych mające znaczenie dla EMAS oraz ustanowić wytyczne we współpracy z zainteresowanymi stronami EMAS w celu zapewnienia konsekwentnego wdrażania wymagań EMAS we wszystkich państwach członkowskich. Opracowując wytyczne, Komisja powinna wziąć pod uwagę wspólnotową politykę w dziedzinie środowiska naturalnego oraz, w szczególności, prawodawstwo wspólnotowe, jak również zobowiązania międzynarodowe w stosownych przypadkach.
- (19) Środki niezbędne do wykonania niniejszego rozporządzenia należy przyjąć zgodnie z decyzją Rady 1999/468/WE z dnia 28 czerwca 1999 r. ustanawiającą warunki wykonania uprawnień wykonawczych przyznanych Komisji ⁽¹⁾.
- (20) Niniejsze rozporządzenie powinno zostać poddane przeglądowi, w stosownych przypadkach, w świetle doświadczenia uzyskanego po pewnym okresie jego funkcjonowania.
- (21) Instytucje europejskie powinny dołożyć starań w celu przyjęcia zasad ustanowionych w niniejszym rozporządzeniu.
- (22) Niniejsze rozporządzenie przejmuje i zastępuje rozporządzenie (EWG) nr 1836/93, które powinno zatem zostać uchylone,

⁽¹⁾ Dz.U. L 184 z 17.7.1999, s. 23.

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

System ekzarządzania i audytu oraz jego cele

1. Ustanawia się wspólnotowy system ekzarządzania i audytu, dopuszczający dobrowolny udział organizacji, zwany dalej EMAS, służący ocenie i doskonaleniu efektów działalności środowiskowej organizacji oraz dostarczaniu odpowiednich informacji społeczeństwu i innym zainteresowanym stronom.

2. Celem EMAS jest wspieranie ciągłego doskonalenia efektów działalności środowiskowej organizacji poprzez:

- a) stworzenie i wdrażanie przez organizacje systemów zarządzania środowiskowego, zgodnie z załącznikiem I;
- b) systematyczną, obiektywną i okresową ocenę działania takich systemów, zgodnie z załącznikiem I;
- c) dostarczanie informacji o efektach działalności środowiskowej oraz prowadzenie otwartego dialogu ze społeczeństwem i innymi zainteresowanymi stronami;
- d) aktywne zaangażowanie pracowników w organizacji oraz właściwe szkolenia wstępne i zaawansowane, które umożliwią aktywne uczestnictwo w realizacji zadań, o których mowa w lit. a). Przedstawiciele pracowników są również włączeni, jeśli o to wystąpią.

Artykuł 2

Definicje

Dla celów niniejszego rozporządzenia:

- a) „polityka środowiskowa” oznacza ogólne cele i zasady działania organizacji w odniesieniu do środowiska, w tym ich zgodność ze wszystkimi odpowiednimi wymaganiami regulacyjnymi odnoszącymi się do środowiska, a także zobowiązania do ciągłego doskonalenia efektów działalności środowiskowej; polityka środowiskowa dostarcza ramy dla określania i przeglądu celów i zadań środowiskowych;
 - b) „ciągłe doskonalenie efektów działalności środowiskowej” oznacza proces zwiększania, z roku na rok, wymiernych efektów systemu zarządzania środowiskowego związanych z prowadzonym przez organizację zarządzaniem jej znaczącymi aspektami środowiskowymi, oparty na polityce środowiskowej, celach i zadaniach; zwiększanie efektów nie musi następować we wszystkich sferach działalności równocześnie;
 - c) „efekty działalności środowiskowej” oznacza efekty prowadzonego przez organizację zarządzania jej aspektami środowiskowymi;
 - d) „zapobieganie zanieczyszczeniom” oznacza stosowanie procesów, praktyk, materiałów lub produktów, które pozwalają na unikanie, zmniejszenie lub kontrolę zanieczyszczenia, do których można włączyć recykling, oczyszczanie, zmiany w procesach, mechanizmy kontroli, racjonalne wykorzystywanie zasobów i stosowanie materiałów zastępczych;
- e) „przeгляд środowiskowy” oznacza wstępną kompleksową analizę zagadnień w dziedzinie środowiska, oddziaływania oraz efektów związanych z działalnością organizacji (załącznik VII);
 - f) „aspekt środowiskowy” oznacza składnik działalności organizacji, produkty lub usługi, które mogą oddziaływać na środowisko (załącznik VI); znaczący aspekt środowiskowy oznacza aspekt środowiskowy, który ma lub może mieć znaczący wpływ na środowisko naturalne;
 - g) „wpływ na środowisko naturalne” oznacza każdą zmianę w środowisku, korzystną lub szkodliwą, która w całości lub częściowo wynika z działalności organizacji, jej produktów lub usług;
 - h) „program środowiskowy” oznacza opis działań (obowiązków i środków), podjętych lub zaplanowanych dla osiągnięcia celów i zadań środowiskowych wraz z określeniem terminów ich osiągnięcia;
 - i) „cel środowiskowy” oznacza ogólny cel w dziedzinie środowiska wynikający z polityki środowiskowej, który organizacja zamierza zrealizować i który jest określony ilościowo w stosownych przypadkach;
 - j) „zadanie środowiskowe” oznacza szczegółowy wymóg efektów działalności, określony ilościowo, w stosownych przypadkach, w odniesieniu do całości lub części organizacji, wynikający z celów środowiskowych i który należy ustalić i osiągnąć w celu realizacji tych celów;
 - k) „system zarządzania środowiskowego” oznacza część całościowego systemu zarządzania, która obejmuje strukturę organizacyjną, czynności planowania, zakres odpowiedzialności, praktyki, procedury, procesy i zasoby służące rozwijaniu, wdrażaniu, osiąganiu, przeglądaniu i utrzymaniu polityki środowiskowej;
 - l) „audyt środowiskowy” oznacza narzędzie zarządzania obejmujące systematyczną, udokumentowaną, okresową i obiektywną ocenę efektów działalności środowiskowej organizacji, systemu zarządzania i procesów służących ochronie środowiska, w celu:
 - (i) ułatwienia kontroli zarządczej praktyk mogących wywierać wpływ na środowisko;
 - (ii) oceny zgodności z polityką środowiskową, w tym z celami i zadaniami środowiskowymi organizacji (załącznik II);

m) „cykl audytu” oznacza okres czasu, w którym wszystkie działania organizacji poddaje się audytowi (załącznik II);

n) „audytor” oznacza osobę lub grupę osób należących do personelu organizacji lub z zewnątrz, działających w imieniu najwyższego kierownictwa organizacji, posiadających – indywidualnie lub zbiorowo – kompetencje, o których mowa w załączniku II, pkt 2.4, oraz wystarczającą niezależność w zakresie kontrolowanych działań, aby dokonać obiektywnej oceny;

o) „deklaracja środowiskowa” oznacza informacje, wyszczególnione w załączniku III, pkt 3.2 lit. a)–g);

p) „zainteresowana strona” oznacza osobę lub grupę osób, w tym organy władzy, których dotyczą lub na które mają wpływ efekty działalności środowiskowej organizacji;

q) „weryfikator środowiskowy” oznacza każdą osobę lub organizację niezależną od organizacji poddanej weryfikacji, która uzyskała akredytację zgodnie z warunkami i procedurami, o których mowa w art. 4;

r) „system akredytacji” oznacza system akredytacji i nadzoru weryfikatorów środowiskowych, zarządzany przez bezstronną instytucję lub organizację wyznaczoną lub utworzoną przez państwo członkowskie (jednostkę akredytującą), posiadającą wystarczające zasoby i kompetencje oraz właściwe procedury umożliwiające wykonywanie funkcji określonych dla tego systemu w niniejszym rozporządzeniu;

s) „organizacja” oznacza spółkę, korporację, firmę, przedsiębiorstwo, organ lub instytucję albo część lub kombinację powyższych, posiadające lub nie osobowość prawną, publiczne lub państwowe, mające własne funkcje i administrację.

Podmiot, który ma zostać zarejestrowany jako organizacja w ramach EMAS, jest uzgodniony z weryfikatorem środowiskowym oraz, w stosownych przypadkach, z właściwymi organami, z uwzględnieniem wytycznych Komisji, ustanowionych zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 14 ust. 2, nie przekracza jednak granic jednego państwa członkowskiego. Najmniejszym podmiotem, który może zostać wzięty pod uwagę, jest obiekt. W wyjątkowych okolicznościach określonych przez Komisję zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 14 ust. 2, podmiot kwalifikowany do rejestracji w ramach EMAS może być mniejszy od obiektu, np. jednostka pełniący własne funkcje;

t) „obiekt” oznacza cały teren na geograficznie wydzielonym obszarze, podlegający kontroli zarządczej organizacji, obejmującej działania, produkty i usługi, łącznie z całą infrastrukturą, wyposażeniem i materiałami;

u) „właściwe organy” oznaczają krajowe, regionalne lub lokalne organy wyznaczone przez państwa członkowskie zgodnie

z art. 5 do wykonywania zadań określonych w niniejszym rozporządzeniu.

Artykuł 3

Udział w EMAS

1. EMAS jest systemem otwartym dla wszystkich organizacji, które pracują nad doskonaleniem efektów swojej działalności środowiskowej.

2. Aby organizacja została zarejestrowana w EMA:

a) prowadzi przegląd środowiskowy swojej działalności, produktów i usług, zgodnie z załącznikiem VII i w odniesieniu do zagadnień zawartych w załączniku VI, oraz, w świetle ustaleń tego przeglądu, wdraża system zarządzania środowiskowego obejmujący wszystkie wymagania, o których mowa w załączniku I, w szczególności zapewnienie zgodności z właściwym przepisami w dziedzinie środowiska.

Jednakże organizacje posiadające certyfikowany system zarządzania środowiskowego, uznany zgodnie z wymaganiami art. 9, przystępując do wdrażania EMAS, nie muszą przeprowadzać formalnego przeglądu środowiskowego, jeśli informacje niezbędne dla identyfikacji i oceny aspektów środowiskowych, określonych w załączniku VI, dostępne są w certyfikowanym systemie zarządzania środowiskowego;

b) przeprowadza lub doprowadza do przeprowadzenia audytu środowiskowego zgodnie z wymaganiami określonymi w załączniku II. Sposób przeprowadzenia audytu pozwala na ocenę efektów działalności środowiskowej organizacji;

c) przygotowuje, zgodnie z załącznikiem III pkt 3.2, deklarację środowiskową. Deklaracja taka ma zwracać szczególną uwagę na wyniki osiągnięte przez organizację w trakcie realizacji jej celów i zadań środowiskowych oraz na wymóg kontynuacji doskonalenia efektów działalności środowiskowej. Deklaracja uwzględnia również potrzeby zainteresowanych stron w zakresie informacji;

d) posiada skontrolowany przegląd środowiskowy, w stosownym przypadku, system zarządzania, procedurę audytu i deklarację środowiskową, w celu weryfikacji, czy spełniają one właściwe wymagania niniejszego rozporządzenia, a także uzyskuje zatwierdzenie deklaracji środowiskowej przez weryfikatora środowiskowego w celu zapewnienia jej zgodności z wymogami załącznika III;

e) przesyła zatwierdzoną deklarację środowiskową właściwym organom państwa członkowskiego, w którym znajduje się organizacja starająca się o rejestrację, oraz udostępnia publicznie deklarację po dokonaniu rejestracji.

3. Aby utrzymać rejestrację w EMAS, organizacja:
- posiada skontrolowany system zarządzania środowiskowego i program audytu zgodnie z wymaganiami załącznika V pkt 5.6;
 - przesyła niezbędne roczne zatwierdzone aktualizacje deklaracji środowiskowej do właściwych organów oraz publicznie je udostępnia. Odstępstwa w zakresie częstotliwości wykonywania aktualizacji deklaracji możliwe są w okolicznościach określonych w wytycznych Komisji przyjętych zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 14 ust. 2. Dotyczy to w szczególności małych organizacji i małych przedsiębiorstw, zgodnie z zaleceniem Komisji 96/280/WE⁽¹⁾ i przypadków, gdy nie występuje zmiana operacyjna w systemie zarządzania środowiskowego.

Artykuł 4

System akredytacji

1. Państwa członkowskie ustanawiają system akredytacji niezależnych weryfikatorów środowiskowych oraz system nadzoru nad ich działaniami. W tym celu państwa członkowskie mogą wykorzystać istniejące instytucje akredytujące lub właściwe organy, o których mowa w art. 5, albo powołać inny organ o właściwym statusie.

Państwa członkowskie zapewniają, że skład tych systemów daje gwarancję ich niezależności i bezstronności w realizacji przypisanych im zadań.

2. Państwa członkowskie zapewnią pełne funkcjonowanie systemów w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

3. Podczas tworzenia i kierowania systemami akredytacji państwa członkowskie dokonują stosownych konsultacji z zaangażowanymi stronami.

4. Akredytacja weryfikatorów środowiskowych i nadzór nad ich działalnością są zgodne z wymaganiami określonymi w załączniku V.

5. Weryfikatorzy środowiskowi, akredytowani w jednym z państw członkowskich, mogą przeprowadzać weryfikacje w każdym innym państwie członkowskim, zgodnie z wymaganiami ustanowionymi w załączniku V. Państwo członkowskie, w którym prowadzona jest weryfikacja, powiadamiane jest o jej rozpoczęciu, a czynność ta jest przedmiotem nadzoru ze strony jego systemu akredytacji.

6. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję o środkach podjętych na podstawie niniejszego artykułu oraz o stosownych zmianach w strukturze i procedurach systemu akredytacji.

7. Zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 14 ust. 2 Komisja wspiera współpracę między państwami członkowskimi, w szczególności w celu uniknięcia niezgodności między załącznikiem V a kryteriami, warunkami i procedurami stosowanymi przez krajowe organy akredytujące do celów akredytacji i nadzoru weryfikatorów środowiskowych, tak aby zapewnić jednolity poziom kwalifikacji weryfikatorów.

8. Organy akredytujące powołują forum, w którego skład wchodzi wszystkie organy akredytujące. Forum ma na celu dostarczanie Komisji informacji i środków umożliwiających wypełnienie przez nią jej obowiązków przewidzianych w ust. 7. Forum zbiera się przynajmniej raz do roku, w obecności przedstawiciela Komisji.

W stosownym przypadku forum opracowuje wytyczne w zakresie akredytacji, kompetencji i nadzoru weryfikatorów środowiskowych. Dokumenty zawierające opracowane wytyczne podlegają procedurze określonej w art. 14 ust. 2.

W celu zapewnienia harmonijnego rozwoju funkcjonowania organów akredytujących i procesów weryfikacji we wszystkich państwach członkowskich forum opracowuje procedury kontroli wzajemnych. Celem kontroli wzajemnych jest zapewnienie spełniania wymogów niniejszego rozporządzenia przez systemy akredytacji państw członkowskich. Sprawozdanie z kontroli wzajemnych przedkładane jest Komisji, która przesyła je do informacji Komitetu, o którym mowa w art. 14 ust. 1 oraz publicznie je udostępnia.

Artykuł 5

Właściwe organy

1. W ciągu 3 miesięcy od wejścia w życie niniejszego rozporządzenia każde państwo członkowskie ustanawia właściwy organ odpowiedzialny za wykonywanie zadań określonych w niniejszym rozporządzeniu, w szczególności w jego art. 6 i art. 7, oraz powiadamia o tym Komisję.

2. Państwa członkowskie zapewniają, aby skład właściwych organów dawał gwarancję ich niezależności i neutralności oraz że organy te stosują przepisy niniejszego rozporządzenia w sposób spójny.

3. Państwa członkowskie posiadają wytyczne dotyczące zawieszenia i wykreślenia z rejestru organizacji, stosowane przez właściwe organy. Właściwe organy posiadają procedury umożliwiające w szczególności:

— uwzględnianie uwag zainteresowanych stron dotyczących zarejestrowanych organizacji, oraz

— odmowę rejestracji, wykreślenie z rejestru lub zawieszenie rejestracji organizacji.

⁽¹⁾ Dz.U. L 107 z 30.4.1996, s. 4.

4. Właściwy organ jest odpowiedzialny za rejestrację organizacji w ramach EMAS i dlatego sprawuje on kontrolę nad wprowadzeniem i utrzymywaniem organizacji w rejestrze.

5. Właściwe organy wszystkich państw członkowskich spotykają się przynajmniej raz do roku w obecności przedstawiciela Komisji. Celem tych spotkań jest zapewnienie spójności procedur dotyczących rejestracji organizacji w ramach EMAS, w tym również zawieszenia lub wykreślenia z rejestru. Właściwe organy realizują kontrole wzajemne w celu wypracowania wspólnych ustaleń w odniesieniu do rejestracji w praktyce. Sprawozdanie z działań w zakresie kontroli wzajemnych przedkłada dane jest Komisji, która przesyła je do wiadomości Komitetu, o którym mowa w art. 14 ust. 1, oraz publicznie je udostępnia.

Artykuł 6

Rejestracja organizacji

Rejestracja organizacji prowadzona jest przez właściwe organy zgodnie z następującymi zasadami:

1) Jeśli właściwy organ:

- otrzymał zatwierdzonej deklaracji środowiskowej, oraz
- otrzymał wypełniony formularz, zawierający przynajmniej informacje określone w załączniku VIII od organizacji, oraz
- otrzymał jakąkolwiek opłatę rejestracyjną, która może być nałożona zgodnie z art. 16, oraz
- uznaje, na podstawie otrzymanych dowodów, w szczególności poprzez informacje uzyskane od właściwych organów stosowania prawa dotyczące przestrzegania przez organizację właściwych przepisów w dziedzinie środowiska, że organizacja spełnia wszystkie wymagania niniejszego rozporządzenia,

rejestruje on organizację składającą wniosek i nadaje jej numer rejestracyjny. Właściwy organ informuje kierownictwo organizacji, że została ona wpisana do rejestru.

2) Jeśli właściwy organ otrzymał sprawozdanie z nadzoru od organu akredytującego o istnieniu dowodów na to, że czynności weryfikatora środowiskowego nie zostały wykonane w sposób dostatecznie prawidłowy, aby potwierdzić spełnianie przez organizację składającą wniosek wymogów określonych w niniejszym rozporządzeniu, odmawia on rejestracji lub zawiesza ją, w stosownym przypadku, do czasu uzyskania zapewnienia stosowania się przez organizację do EMAS.

3) Jeżeli organizacja nie zdoła przedstawić właściwemu organowi w ciągu trzech miesięcy od chwili zaistnienia takiego obowiązku:

— zatwierdzonej rocznej aktualizacji deklaracji środowiskowej, lub

— wypełnionego formularza, zawierającego przynajmniej informacje określone w załączniku VIII, od organizacji, lub

— żadnej właściwej opłaty rejestracyjnej,

organizacja zostaje, w zależności od charakteru i zakresu uchybienia, zawieszona lub wykreślona z rejestru. Właściwy organ informuje kierownictwo organizacji o przyczynach podjętej decyzji.

4) Jeśli w jakimkolwiek momencie właściwy organ uznaje, na podstawie otrzymanych dowodów, że organizacja nie spełnia już jednego lub więcej warunków określonych w niniejszym rozporządzeniu, organizacja zostaje zawieszona lub wykreślona z rejestru, w stosownym przypadku, w zależności od charakteru i zakresu uchybienia.

Jeśli właściwy organ zostaje poinformowany przez właściwe organy stosowania prawa o naruszeniu przez organizację odpowiednich wymagań rozporządzeń dotyczących ochrony środowiska, odmawia rejestracji tej organizacji lub zawiesza jej rejestrację.

5) Przed wydaniem odmowy rejestracji, zawieszeniem lub wykreśleniem organizacji z rejestru niezbędne jest przeprowadzenie konsultacji z zainteresowanymi stronami, które przedstawiają właściwemu organowi niezbędne dowody, na których opiera on swoją decyzję. Właściwy organ informuje kierownictwo organizacji o przyczynach podjętych środków oraz procesie dyskusji z właściwymi organami stosowania prawa.

6) Odmowa lub zawieszenie zostają zniesione, jeśli właściwy organ otrzyma zadowalające informacje, potwierdzające spełnianie przez organizację warunków EMAS lub zadowalające informacje od właściwego organu stosowania prawa, że naruszenie zostało usunięte i organizacja poczyniła stosowne kroki zabezpieczające przed jego ponownym wystąpieniem.

Artykuł 7

Wykaz zarejestrowanych organizacji i weryfikatorów środowiskowych

1. Organ akredytujący ustanawia, poddaje przeglądowi i aktualizuje wykazy weryfikatorów środowiskowych oraz ich zakres akredytacji w ich państwie członkowskim. Powiadamia on również Komisję oraz właściwy organ każdego miesiąca o zmianach tego wykazu, w sposób bezpośredni lub poprzez władze krajowe, w zależności od decyzji danego państwa członkowskiego.

2. Właściwe organy ustanawiają i utrzymują oraz co miesiąc aktualizują wykaz organizacji zarejestrowanych w ich państwie członkowskim. Powiadamiają też Komisję o comiesięcznych zmianach tego wykazu w sposób bezpośredni lub poprzez władze krajowe, w zależności od decyzji danego państwa członkowskiego, oraz mogą zorganizować system wymiany informacji w zależności od sektora gospodarki oraz obszaru kompetencji, w ramach dla sieci delegowanych organów lokalnych.

3. Rejestr weryfikatorów środowiskowych i organizacji zarejestrowanych w EMAS prowadzony jest przez Komisję, która publicznie go udostępnia.

Artykuł 8

Logo

1. Organizacje uczestniczące w EMAS mają prawo do używania logo określonego w załączniku IV tylko pod warunkiem posiadania ważnej rejestracji w systemie. Specyfikacje techniczne dotyczące reprodukcji logo zostają przyjęte zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 14 ust. 2 i opublikowane przez Komisję.

2. Logo EMAS może być stosowane przez organizacje w następujących przypadkach:

- a) na zatwierdzonych informacjach, zgodnie z opisem podanym w załączniku III, pkt 3.5, w okolicznościach określonych w wytycznych Komisji, przyjętych zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 14 ust. 2, które zapobiegają niezgodności z etykietami produktów ekologicznych (w takim przypadku należy stosować wersję 2 logo w formie zaprezentowanej w załączniku IV);
- b) na zatwierdzonych deklaracjach środowiskowych (w takim przypadku należy stosować wersję 2 logo w formie zaprezentowanej w załączniku IV);
- c) na papierze firmowym zarejestrowanych organizacji (w takim przypadku należy stosować wersję 1 logo w formie zaprezentowanej w załączniku IV);
- d) na materiałach informacyjnych upowszechniających udział organizacji w EMAS (w takim przypadku należy stosować wersję 1 logo w formie zaprezentowanej w załączniku IV);
- e) na lub w reklamach produktów, działań i usług, tylko w okolicznościach określonych w wytycznych Komisji przyjętych zgodnie z art. 14 ust. 2, które zapobiegają niezgodności z etykietami produktów ekologicznych.

3. Logo nie jest stosowane w następujących przypadkach:

- a) na produktach lub ich opakowaniach zbiorczych;
- b) łącznie z porównywalnymi twierdzeniami dotyczącymi innych produktów, działań i usług.

Jednakże, w ramach oceny przewidzianej w art. 15 ust. 3, Komisja rozważa wyjątkowe okoliczności, w jakich możliwe jest stosowanie logo i dla tych przypadków przyjmuje, zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 14 ust. 2, szczególne zasady, które zapobiegają niezgodności z etykietami produktów ekologicznych.

Artykuł 9

Związki z normami europejskimi i międzynarodowymi

1. Organizacje wdrażające europejskie lub międzynarodowe normy w zakresie zagadnień dotyczących środowiska istotne dla EMAS oraz posiadające uzyskany zgodnie z właściwymi procedurami certyfikat, potwierdzający przestrzeganie przez nie tych norm, są uważane za spełniające odpowiednie wymagania niniejszego rozporządzenia, pod warunkiem, że:

- a) normy te zostały uznane przez Komisję, stanowiącą zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 14 ust. 2;
- b) wymagania akredytacji dla organu certyfikującego są uznane przez Komisję stanowiącą zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 14 ust. 2.

Odniesienia dotyczące uznanych norm (włączając właściwe działy EMAS, do których mają zastosowanie) oraz uznane wymogi akredytacyjne zostają opublikowane w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich*.

2. Zarejestrowanie w ramach EMAS organizacji, o których mowa w ust. 1, możliwe jest po wykazaniu przez te organizacje weryfikatorowi środowiskowemu zgodności z wymaganiami nieobjętymi uznanymi normami.

Artykuł 10

Związki z innymi aktami prawnymi z zakresu ochrony środowiska we Wspólnocie

1. EMAS pozostaje bez uszczerbku dla:

- a) prawa wspólnotowego; lub
- b) prawa krajowego lub norm technicznych nieregulowanych prawem wspólnotowym; oraz
- c) obowiązków organizacji wynikających z tego prawa oraz norm dotyczących kontroli w dziedzinie środowiska.

2. Państwa członkowskie rozważają możliwość uwzględnienia faktu rejestracji w EMAS, przeprowadzonej zgodnie z niniejszym rozporządzeniem, we wdrażaniu i stosowaniu prawodawstwa w dziedzinie środowiska, tak aby uniknąć niepotrzebnego powielania wysiłków zarówno organizacji, jak i właściwych organów stosowania prawa.

Państwa członkowskie informują Komisję o środkach podjętych w tym zakresie. Komisja przekazuje informacje otrzymane od państw członkowskich do Parlamentu Europejskiego i Rady w najszybszym możliwym terminie, nie rzadziej niż raz na trzy lata.

Artykuł 11

Wspieranie uczestnictwa organizacji, w szczególności małych i średnich przedsiębiorstw

1. Państwa członkowskie wspierają udział organizacji w EMAS, mając w szczególności na uwadze zapewnienie uczestnictwa małych i średnich przedsiębiorstw, poprzez:

- ułatwianie dostępu do informacji, funduszy wsparcia, instytucji publicznych i zamówień publicznych, bez uszczerbku dla przepisów wspólnotowych regulujących zamówienia publiczne,
- ustanawianie lub wspieranie środków w zakresie pomocy technicznej, w szczególności w powiązaniu z inicjatywami ze strony właściwych lokalnych lub profesjonalnych punktów kontaktowych (np. lokalne władze, izby handlowe, stowarzyszenia handlowe lub rzemieślnicze),
- ustalenie opłat rejestracyjnych w racjonalnej wysokości wspierającej szersze uczestnictwo.

Celem wspierania uczestnictwa małych i średnich przedsiębiorstw, również tych skupionych na właściwie wydzielonych geograficznie terenach, lokalne władze we współpracy ze stowarzyszeniami przemysłowymi, izbami handlowymi i stronami zainteresowanymi mogą oferować pomoc w określeniu znaczących wpływów na środowisko. Małe i średnie przedsiębiorstwa mogą następnie wykorzystać te informacje w celu zdefiniowania programów środowiskowych i ustanowienia celów i zadań środowiskowych dla ich systemu zarządzania EMAS. Ponadto na poziomie regionalnym lub krajowym można rozwinąć programy zaprojektowane dla wspierania uczestnictwa małych i średnich przedsiębiorstw, np. podejście „krok po kroku”, które docelowo prowadzi do rejestracji w ramach EMAS. Taki system ma na celu unikanie niepotrzebnych obciążeń administracyjnych jego uczestników, w szczególności małych organizacji.

2. W celu zachęcenia do uczestnictwa organizacji w EMAS Komisja i inne instytucje Wspólnoty, jak również inne władze publiczne na poziomie krajowym, rozważają sposób uwzględnienia, bez uszczerbku dla prawa wspólnotowego, faktu rejestracji w ramach EMAS w kontekście ustanawiania kryteriów obowiązujących w ich polityce zamówień publicznych.

3. Państwa członkowskie informują Komisję o środkach podjętych na podstawie niniejszego artykułu. Komisja przekazuje otrzymane informacje od państw członkowskich do Parla-

mentu Europejskiego i Rady w najszybszym możliwym terminie, nie rzadziej niż raz na trzy lata.

Artykuł 12

Informacja

1. Każde państwo członkowskie podejmuje odpowiednie środki, aby zapewnić że:

- a) organizacje zostały poinformowane o treści niniejszego rozporządzenia;
- b) opinia publiczna została poinformowana o celach i zasadniczych elementach EMAS.

Państwa członkowskie wykorzystują, w stosownych przypadkach, we współpracy m.in. ze stowarzyszeniami przemysłowymi, organizacjami konsumenckimi, organizacjami ekologicznymi, związkami zawodowymi i instytucjami lokalnymi, profesjonalne publikacje, lokalną prasę, kampanie promocyjne lub jakiegokolwiek inne środki dostępne w celu wspierania ogólnej wiedzy o EMAS.

2. Państwa członkowskie informują Komisję o środkach podjętych na podstawie niniejszego artykułu.

3. Komisja jest odpowiedzialna za wspieranie EMAS na poziomie wspólnotowym. W szczególności analizuje ona, w drodze konsultacji z członkami Komitetu, o którym mowa w art. 14 ust. 1, możliwości rozprzestrzeniania najlepszych praktyk przy użyciu właściwych dla tego celu sposobów i środków.

Artykuł 13

Naruszenia

Państwa członkowskie podejmują właściwe środki prawne lub administracyjne w przypadku niezgodności z przepisami niniejszego rozporządzenia oraz powiadamiają Komisję o tych środkach.

Artykuł 14

Komitet

1. Komisja jest wspierana przez komitet.
2. W przypadku dokonania odniesienia do niniejszego ustępu zastosowanie mają art. 5 i 7 decyzji 1999/468/WE, z uwzględnieniem przepisów jej art. 8.

Okres określony w art. 5 ust. 6 decyzji 1999/468/WE wynosi trzy miesiące.

3. Komitet uchwała regulamin wewnętrzny.

Artykuł 15**Przegląd**

1. Nie później niż pięć lat po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia Komisja dokonuje przeglądu EMAS w świetle doświadczeń zdobytych w trakcie jego funkcjonowania i, w razie konieczności, przedstawi Parlamentowi Europejskiemu i Radzie propozycje odpowiednich zmian.
2. Wszystkie załączniki do niniejszego rozporządzenia, z wyjątkiem załącznika V, przyjęte są przez Komisję stanowiącą zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 14 ust. 2 w świetle doświadczeń zdobytych w trakcie funkcjonowania EMAS i w odpowiedzi na określone potrzeby w zakresie wytycznych do wymagań EMAS.
3. We współpracy z państwami członkowskimi, nie później niż 5 lat po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia, Komisja ocenia w szczególności stosowanie, rozpoznawanie i interpretację logo EMAS w szczególności przez społeczeństwo i inne zainteresowane strony oraz decyduje, czy istnieje potrzeba zmiany logo i wymogów jego stosowania.

Artykuł 16**Koszty i opłaty**

1. Możliwe jest ustanowienie, zgodnie z ustaleniami państw członkowskich, systemu opłat mających na celu pokrycie kosztów administracyjnych poniesionych w związku z procedurami rejestracyjnymi organizacji i akredytacją oraz nadzorem weryfikatorów środowiskowych oraz innych kosztów związanych z EMAS.
2. Państwa członkowskie informują Komisję o środkach podjętych na podstawie niniejszego artykułu.

Artykuł 17**Uchylenie rozporządzenia (EWG) nr 1836/93**

1. Rozporządzenie (EWG) nr 1836/93 traci moc z datą wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, z zastrzeżeniem ust. 2–5 niniejszego artykułu.

2. Pozostają w mocy krajowe systemy akredytacji i właściwe organy utworzone zgodnie z rozporządzeniem (EWG) nr 1836/93. Państwa członkowskie modyfikują procedury stosowane przez systemy akredytacji i właściwe organy na mocy odpowiednich przepisów niniejszego rozporządzenia. Państwa członkowskie zapewniają pełną zdolność funkcjonowania tych systemów w terminie 12 miesięcy od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

3. Weryfikatorzy środowiskowi akredytowani zgodnie z rozporządzeniem (EWG) nr 1836/93 mogą kontynuować swą działalność zgodnie z wymogami ustanowionymi w niniejszym rozporządzeniu.

4. Obiekty zarejestrowane zgodnie z rozporządzeniem (EWG) nr 1836/93 pozostają w rejestrze EMAS. Nowe wymagania niniejszego rozporządzenia zostają sprawdzone podczas następnej weryfikacji obiektu. Jeśli termin następnej weryfikacji wypada wcześniej niż 6 miesięcy po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia, termin ten może zostać przedłużony o 6 miesięcy, w porozumieniu z weryfikatorem środowiskowym i właściwymi organami.

5. Ustęp 3 i 4 stosuje się także do akredytowanych weryfikatorów środowiskowych i obiektów zarejestrowanych zgodnie z art. 14 rozporządzenia (EWG) nr 1836/93, pod warunkiem uznania przez właściwe instytucje akredytujące i właściwe organy, iż weryfikatorzy i zarejestrowane obiekty spełniają wszystkie wymogi rozporządzenia (EWG) nr 1836/93 i powiadomienia o tym fakcie Komisji.

Artykuł 18**Wejście w życie**

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie trzeciego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli, dnia 19 marca 2001 r.

Parlament Europejski
N. FONTAINE
Przewodniczący

W imieniu Rady
A. LINDH
Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK I

A. WYMAGANIA DOTYCZĄCE SYSTEMU ZARZĄDZANIA ŚRODOWISKOWEGO

System zarządzania środowiskowego jest wdrażany zgodnie z podanymi poniżej wymaganiami (sekcja 4 EN ISO 14001:1996) (*):

I-A. Wymagania dotyczące systemu zarządzania środowiskowego

I-A.1. Wymagania ogólne

Organizacja ustanawia i utrzymuje system zarządzania środowiskowego. Niniejszy załącznik określa wymagania dotyczące tego systemu.

I-A.2. Polityka środowiskowa

Najwyższe kierownictwo określa politykę środowiskową organizacji i zapewnia, że polityka ta:

- a) jest odpowiednia do charakteru, skali oraz wpływu na środowisko jej działań, produktów i usług;
- b) zawiera zobowiązanie do ciągłego doskonalenia oraz zapobiegania zanieczyszczeniom;
- c) zawiera zobowiązanie do przestrzegania stosownych przepisów ustawodawczych i wykonawczych w dziedzinie środowiska oraz innych wymogów, do spełnienia których organizacja aspiruje;
- d) zapewnia ramy dla ustanawiania i przeglądu celów oraz zadań środowiskowych;
- e) jest udokumentowana, wdrożona i utrzymywana oraz podana do wiadomości wszystkich pracowników;
- f) jest publicznie dostępna.

I-A.3. Planowanie

I-A.3.1. Aspekty środowiskowe

Organizacja ustanawia i utrzymuje procedurę(-y) pozwalającą(-e) na identyfikację aspektów środowiskowych swojej działalności, produktów lub usług, które może kontrolować i na które można się spodziewać, że posiada wpływ, w celu ustalenia, które z nich mają lub mogą mieć znaczący wpływ na środowisko. Organizacja zapewnia, że aspekty związane z tym znaczącym wpływem zostają uwzględnione podczas określania jej celów środowiskowych.

Organizacja stale aktualizuje te informacje.

I-A.3.2. Wymagania prawne i inne wymagania

Organizacja ustanawia i utrzymuje procedurę pozwalającą na identyfikację i uzyskanie dostępu do wymagań prawnych i innych wymagań, które organizacja zobowiązuje się spełnić, a które mają związek z aspektami środowiskowymi jej działalności, produktów lub usług.

I-A.3.3. Cele i zadania

Organizacja ustala i utrzymuje udokumentowane cele i zadania środowiskowe dla każdej stosownej funkcji i poziomu w strukturze organizacji.

(*) Wykorzystania tekstu normy krajowej w niniejszym załączniku dokonano za zgodą CEN. Pełny tekst normy krajowej jest dostępny do nabycia w krajowych instytucjach normalizacyjnych, których wykaz zamieszczono w niniejszym załączniku.

Podczas ustalania i przeglądu celów organizacja bierze pod uwagę wymagania prawne i inne wymagania, znaczące aspekty środowiskowe, warianty technologiczne oraz uwarunkowania finansowe, funkcjonalne i handlowe, jak również opinie zainteresowanych stron.

Cele i zadania środowiskowe są zgodne z polityką środowiskową, z uwzględnieniem zobowiązania do zapobiegania zanieczyszczeniom.

I-A.3.4. Program(-y) zarządzania środowiskowego

Organizacja ustanawia i utrzymuje program(-y) realizacji celów i zadań, który(-e) obejmuje(-ą):

- a) podział odpowiedzialności za realizację celów i zadań dla każdej właściwej funkcji i poziomu organizacji;
- b) środki, za pomocą których cele te mają być osiągnięte oraz ramy czasowe realizacji celów.

Jeśli projekt dotyczy nowych inwestycji oraz nowej lub zmienionej działalności, produktów lub usług, program(-y) jest (są) w miarę potrzeb zmieniany(-e) dla zapewnienia stosowania zarządzania środowiskowego w odniesieniu do takiego projektu.

I-A.4. Wdrażanie i funkcjonowanie

I-A.4.1. Struktura i odpowiedzialność

W celu ułatwienia skutecznego zarządzania środowiskowego określa się, dokumentuje i podaje do wiadomości role, odpowiedzialność i uprawnienia.

Kierownictwo organizacji zapewnia środki niezbędne do wykonania i kontrolowania systemu zarządzania środowiskowego. Środki te obejmują zasoby ludzkie, specjalistyczne umiejętności, technologie i środki finansowe.

Najwyższe kierownictwo organizacji mianuje specjalnego(-ych) przedstawiciela(-i) kierownictwa, któremu (którym) niezależnie od jego (ich) innych obowiązków przypisana zostaje rola, obowiązki i uprawnienia w celu:

- a) zapewnienia, że wymogi systemu zarządzania środowiskowego są ustanowione, wdrożone i utrzymywane zgodnie z niniejszą normą międzynarodową;
- b) sprawozdawczości, dla potrzeb najwyższego kierownictwa, z efektów zarządzania środowiskowego w celu jego przeglądu oraz jako podstawę poprawy tego systemu.

I-A.4.2. Szkolenie, wiedza i kompetencje

Organizacja określa potrzeby w zakresie szkoleń, wymagając, aby cały personel, którego praca może mieć znaczący wpływ na środowisko, otrzymał odpowiednie szkolenie.

Organizacja ustanawia i utrzymuje procedury pozwalające na zapoznanie swoich pracowników lub członków spełniających każdą właściwą funkcję i na każdym właściwym poziomie z:

- a) znaczeniem zgodności z polityką środowiskową i procedurami w tej dziedzinie oraz wymaganiami systemu zarządzania środowiskowego;
- b) istniejącymi lub potencjalnymi, znaczącymi wpływami na środowisko wywoływanymi przez ich pracę oraz korzyściami dla środowiska wynikającymi z poprawy efektów ich osobistego działania;
- c) ich zadaniami i odpowiedzialnością w zakresie zgodności z polityką środowiskową i procedurami w tej dziedzinie oraz wymaganiami systemu zarządzania środowiskowego, w tym wymaganiami co do gotowości i reagowania w sytuacjach zagrożenia;
- d) potencjalnymi konsekwencjami odstępstw od ustalonych procedur.

Personel wykonujący zadania mogące mieć znaczący wpływ na środowisko posiada odpowiednie kompetencje nabyte w drodze właściwej edukacji, szkolenia i/lub doświadczenia.

I-A.4.3. *Komunikacja*

W odniesieniu do aspektów środowiskowych i systemu zarządzania środowiskowego organizacja ustanawia i utrzymuje procedury obejmujące:

- a) komunikację wewnętrzną między poszczególnymi poziomami i funkcjami w strukturze organizacji;
- b) przyjmowanie, dokumentowanie i odpowiadanie na właściwą korespondencję zewnętrzną zainteresowanym stronom.

Organizacja uwzględnia procesy dotyczące komunikacji zewnętrznej w znaczących aspektach środowiskowych i dokumentuje swoją decyzję.

I-A.4.4. *Dokumentacja systemu zarządzania środowiskowego*

Organizacja ustanawia i utrzymuje system informacji, w formie papierowej lub elektronicznej, zawierający:

- a) opis kluczowych elementów systemu zarządzania i ich wzajemnych oddziaływań;
- b) wskazówki do właściwej dokumentacji.

I-A.4.5. *Kontrola dokumentów*

Organizacja ustanawia i utrzymuje procedury kontroli dokumentów wymagane przez niniejszą normę międzynarodową i gwarantujące:

- a) możliwość lokalizacji dokumentów;
- b) okresowe przeglądy dokumentów, niezbędne weryfikacje i zatwierdzenia ich dokładności przez upoważniony personel;
- c) dostępność aktualnych wersji danych dokumentów we wszystkich miejscach, gdzie wykonywane są czynności niezbędne dla efektywnego funkcjonowania systemu zarządzania środowiskowego;
- d) natychmiastowe usuwanie nieaktualnych dokumentów z wszystkich miejsc ich ukazywania się i używania lub zapobieganie ich nieumyślnemu wykorzystaniu w inny sposób;
- e) właściwe oznakowanie wszystkich nieaktualnych dokumentów przechowywanych w celach archiwalnych lub ze względów prawnych.

Dokumentacja jest czytelna, opatrzona datą (także datą każdej weryfikacji) i łatwa do zidentyfikowania, utrzymana w sposób uporządkowany i zachowana na czas określony. Ustanawia się i utrzymuje procedury i obowiązki dotyczące tworzenia i modyfikacji różnych rodzajów dokumentów.

I-A.4.6. *Kontrola operacyjna*

Zgodnie ze swoją polityką oraz celami i zadaniami organizacja określa czynności i działania, które związane są ze zidentyfikowanymi znaczącymi aspektami środowiskowymi. Działania te, w tym ich utrzymywanie, zostają zaplanowane w celu zapewnienia ich przeprowadzania zgodnie z określonymi warunkami poprzez:

- a) ustanowienie i utrzymywanie udokumentowanych procedur dotyczących sytuacji, gdy brak takich czynności może prowadzić do odstępstw od polityki środowiskowej i przyjętych celów i zadań;
- b) określenie kryteriów operacyjnych w tych procedurach;

- c) ustanowienie i utrzymywanie procedur związanych z możliwymi do identyfikacji, znaczącymi aspektami środowiskowymi towarów i usług wykorzystywanych przez organizację oraz powiadomienie o tych procedurach i wymaganiach dostawców i kontrahentów.

I-A.4.7. *Gotowość i reagowanie w sytuacjach zagrożenia*

Organizacja ustanawia i utrzymuje procedury identyfikacji prawdopodobieństwa wystąpienia i reakcji na wypadki i sytuacje zagrożenia oraz zapobiegania i łagodzenia związanych z nimi wpływów na środowisko.

Organizacja dokonuje przeglądu i w razie potrzeby weryfikacji jej procedur gotowości i reagowania w sytuacjach zagrożenia, w szczególności po zaistnieniu wypadku lub sytuacji zagrożenia.

W sytuacjach uzasadnionych względami praktycznymi organizacja okresowo testuje te procedury.

I-A.5. *Działania kontrolne i korygujące*

I-A.5.1. *Monitorowanie i pomiary*

Organizacja ustanawia i utrzymuje udokumentowane procedury regularnego monitorowania i prowadzenia pomiarów w odniesieniu do kluczowych właściwości prowadzonych przez organizację czynności i działań, które mogą mieć znaczący wpływ na środowisko. Obejmuje ono rejestrowanie informacji, pozwalającej na śledzenie działania, stosownych wskaźników operacyjnych oraz zgodności z przyjętymi przez organizację celami i zadaniami.

Sprzęt służący do monitorowania podlega kalibracji i konserwacji, a dokumenty rejestrujące ten proces są przechowywane zgodnie z procedurami przyjętymi w organizacji.

Organizacja ustanawia i utrzymuje udokumentowaną procedurę okresowej oceny zgodności z właściwymi przepisami ustawowymi i wykonawczymi.

I-A.5.2. *Niezgodność, działania korygujące i zapobiegawcze*

Organizacja ustanawia i utrzymuje procedury określania odpowiedzialności i uprawnień w zakresie traktowania i badania niezgodności, podejmowania działań łagodzących wszelkie skutki oraz inicjowania i uzupełniania działań naprawczych i zapobiegawczych.

Wszelkie działania korygujące lub zapobiegawcze podjęte w celu wyeliminowania przyczyn rzeczywistych lub potencjalnych przypadków niezgodności są właściwie dobrane do skali problemu i współmierne do napotkanego wpływu na środowisko.

Organizacja wdraża i rejestruje wszelkie zmiany w udokumentowanych procedurach, wynikające z podjętych działań korygujących i zapobiegawczych.

I-A.5.3. *Rejestracja danych*

Organizacja ustanawia i utrzymuje procedury identyfikacji, utrzymywania i likwidowania danych związanych z działalnością w dziedzinie środowiska. Dane te obejmują dane o szkoleniach oraz wyniki audytów i przeglądów.

Dane związane z działalnością w dziedzinie środowiska są czytelne, możliwe do identyfikacji oraz jasno powiązane z czynnością, produktem lub usługą, której dotyczą. Dane są przechowywane i utrzymywane w sposób umożliwiający natychmiastowe odzyskanie oraz chronione przed uszkodzeniem, pogorszeniem jakości lub utratą. Należy ustalić i rejestrować okresy przechowywania danych.

Dane są utrzymywane w sposób odpowiedni dla danego systemu i organizacji, aby wykazać zgodność z wymaganiami niniejszej normy międzynarodowej.

I-A.5.4. Audyt systemu zarządzania środowiskowego

Organizacja ustanawia i utrzymuje program(-y) i procedury wykonywania okresowych audytów systemu zarządzania środowiskowego, mających na celu:

- a) ustalenie, czy system zarządzania środowiskowego
 - 1) jest zgodny z ustaleniami dotyczącymi zarządzania środowiskowego, w tym wymaganiami niniejszej normy międzynarodowej; oraz
 - 2) został wykonany i funkcjonuje w sposób prawidłowy; oraz
- b) dostarczenia kierownictwu organizacji informacji o wynikach audytu.

Program audytu w organizacji, w tym wszelkie harmonogramy, przygotowany jest w oparciu o stopień znaczenia danej czynności dla środowiska oraz wyniki wcześniejszych audytów. Aby opisywać zagadnienie w sposób wyczerpujący, procedura audytu zawiera zakres, częstotliwość i metodologię audytu, jak również obowiązki i wymagania dotyczące przeprowadzenia audytu i przygotowania sprawozdania z jego wyników.

I-A.6. Przegląd na poziomie kierownictwa

Z częstotliwością przez siebie ustaloną kierownictwo organizacji dokonuje przeglądu systemu zarządzania środowiskowego w celu zapewnienia jego ciągłej przydatności, stosowności i skuteczności. Procedura przeglądu gwarantuje zgromadzenie informacji niezbędnych kierownictwu organizacji do przeprowadzenia właściwej oceny. Przegląd podlega udokumentowaniu.

Przegląd na poziomie kierownictwa uwzględnia ewentualną potrzebę zmian w polityce, celach i innych elementach systemu zarządzania środowiskowego w świetle wyników audytu systemu, zmienionych okoliczności i zobowiązania do ciągłej poprawy.

Wykaz krajowych organów normalizacyjnych

- B:** IBN/BIN (Institut Belge de Normalisation Belgisch Instituut voor Normalisatie)
- DK:** DS (Dansk Standard)
- D:** DIN (Deutsches Institut für Normung e. V.)
- EL:** ELOT (Ελληνικός οργανισμός τυποποίησης)
- E:** AENOR (Asociación Española de Normalización y Certificación)
- F:** AFNOR (Association Française de Normalisation)
- IRL:** NSAI (National Standards Authority of Ireland)
- I:** UNI (Ente Nazionale Italiano di Unificazione)
- L:** SEE (Service de l'Energie de l'Etat) (Luxembourg)
- NL:** NEN (Nederlands Normalisatie-Instituut)
- A:** ON (Österreichisches Normungsinstitut)
- P:** IPQ (Instituto Português da Qualidade)
- FIN:** SFS (Suomen Standardisoimisliitto r.y)
- S:** SIS (Standardiseringsen i Sverige)
- UK:** BSI (British Standards Institution).

B. KWESTIE, KTÓRYMI MAJĄ ZAJĄĆ SIĘ ORGANIZACJE WDRAŻAJĄCE EMAS**1. Zgodność z prawem**

Organizacje są w stanie wykazać, że:

- a) dokonały identyfikacji wszystkich właściwych przepisów w dziedzinie środowiska i znają konsekwencje dla organizacji wynikające z tych przepisów;
- b) zapewniają przestrzeganie prawa w zakresie przepisów w dziedzinie środowiska; oraz
- c) mają stosowne procedury pozwalające organizacji na bieżące spełnianie tych wymagań.

2. Efekty działalności

Organizacje są w stanie wykazać, że ich system zarządzania i procedury audytu uwzględniają zagadnienie rzeczywistych efektów działalności środowiskowej organizacji w odniesieniu do aspektów określonych w załączniku VI. Efekty działalności organizacji w świetle jej celów i zadań podlegają ocenie w ramach procesu przeglądu na poziomie kierownictwa. Ponadto organizacja zobowiązuje się do ciągłego doskonalenia efektów jej działalności środowiskowej. W procesie tym organizacja może oprzeć swą działalność o lokalne, regionalne lub krajowe programy środowiskowe.

Środki do osiągnięcia celów i zadań nie mogą stanowić celów środowiskowych. Jeśli organizacja obejmuje jeden lub więcej obiektów, każdy z obiektów, do którego stosuje się EMAS spełnia wszystkie wymagania EMAS, włączając w to ciągłe doskonalenie efektów działalności środowiskowej, zgodną z definicją w art. 2 lit. b).

3. Komunikacja i relacje ze światem zewnętrznym

Organizacje są w stanie wykazać prowadzenie otwartego dialogu ze społeczeństwem oraz innymi zainteresowanymi stronami, w tym społecznością lokalną i klientami, w odniesieniu do wpływu na środowisko ich działalności, produktów i usług, w celu identyfikacji obaw społeczeństwa i zainteresowanych stron.

4. Udział pracowników

W uzupełnieniu wymagań sekcji A niniejszego załącznika należy dążyć do zaangażowania pracowników w proces ciągłego doskonalenia efektów działalności środowiskowej. W tym celu należy stosować odpowiednie formy uczestnictwa, takie jak system książki propozycji lub praca zespołowa nad poszczególnymi projektami lub komitety działające w dziedzinie środowiska. Organizacje uwzględniają wytyczne Komisji w sprawie stosowania najlepszej praktyki w tej dziedzinie. Przedstawiciele pracowników są włączani w realizację procesu, jeśli się o to zwróca.

ZAŁĄCZNIK II

WYMAGANIA DOTYCZĄCE WEWNĘTRZNEGO AUDYTU ŚRODOWISKOWEGO

2.1. Wymagania ogólne

Audyty wewnętrzne zapewniają, że działalność wykonywana przez organizację jest zgodna z ustalonymi procedurami. Audyt może także zidentyfikować problemy związane z przyjętymi procedurami oraz możliwości poprawienia procedur. Zakres audytów przeprowadzanych w organizacji może wahać się od audytów o prostej procedurze do audytów o działaniu złożonym. W danym okresie działalności wszystkie działania w konkretnej organizacji są przedmiotem audytu. Okres potrzebny do zakończenia audytów wszystkich działań jest określany jako cykl audytów. W przypadku małych, nieskomplikowanych organizacji możliwe jest przeprowadzenie audytu wszystkich działań w tym samym czasie. Dla tych organizacji cykl audytu to okres między audytami.

Wewnętrzne audyty są przeprowadzane przez osoby wystarczająco niezależne od kontrolowanej działalności, aby zapewnić niezależne podejście. Audyty mogą być wykonywane przez pracowników organizacji lub przez strony zewnętrzne (pracownicy zatrudnieni w innych organizacjach, pracownicy innych części tej samej organizacji lub konsultanci).

2.2. Cele

Program audytu środowiskowego organizacji określa na piśmie cele każdego audytu lub cyklu audytu, w tym częstotliwość audytu dla każdego działania.

Cele obejmują w szczególności ocenę istniejących systemów zarządzania oraz określenie zgodności z polityką i programem organizacji, w tym zgodności z odpowiednimi wymaganiami regulacyjnymi w dziedzinie środowiska.

2.3. Zakres

Ogólny zakres poszczególnych audytów, lub, w stosownych przypadkach, każdego etapu cyklu audytu określa się w sposób jasny; zakres ten wyraźnie wskazuje:

- 1) obszary tematyczne objęte audytem;
- 2) działania objęte audytem;
- 3) kryteria środowiskowe, które mają być uwzględnione;
- 4) okres objęty audytem.

Audyt środowiskowy obejmuje ocenę danych faktograficznych, niezbędnych do oceny efektów działalności.

2.4. Organizacja i zasoby

Aby osiągnąć założone cele, audyty środowiskowe są wykonywane przez osoby lub grupy osób posiadających odpowiednią znajomość sektorów i dziedzin poddanych audytowi, w tym wiedzę i doświadczenie w zakresie właściwych zagadnień dotyczących środowiska, zarządzania, zagadnień technicznych i regulacyjnych oraz wystarczające przeszkolenie i wysoki poziom umiejętności w przeprowadzaniu audytu. Środki i czas przeznaczone na przeprowadzenie audytu są współmierne do zakresu i celów audytu.

Najwyższe kierownictwo organizacji wspiera przeprowadzanie audytu.

Audytorzy są wystarczająco niezależni od działań, których audytu dokonują, co umożliwia im formułowanie obiektywnego i bezstronnego sądu.

2.5. Planowanie i przygotowanie audytu

Każdy audyt jest planowany i przygotowywany ze szczególnym uwzględnieniem celów:

- zapewnienia odpowiednich środków,
- zapewnienia, aby każda osoba włączona w proces audytu (w tym audytorzy, kierownictwo i personel) rozumiała swoje zadania i obowiązki.

Przygotowanie obejmuje zapoznanie się z działalnością organizacji i ustanowionym w niej systemem zarządzania środowiskowego oraz przegląd wyników i wniosków z poprzednich audytów.

2.6. Czynności w ramach audytu

Czynności w ramach audytu obejmują rozmowy z personelem, weryfikację warunków działania i sprzętu oraz przegląd rejestrów, pisemnych procedur i innych odnośnych dokumentów, w celu dokonania oceny efektów działalności środowiskowej będących przedmiotem audytu, aby określić, czy spełnia stosowane normy, przepisy lub ustalone cele i zadania oraz czy wdrożony system zarządzania odpowiedzialnością środowiskową jest skuteczny i odpowiedni. Dla ustalenia skuteczności całego systemu zarządzania wskazane jest, między innymi, stosowanie wyrywkowych kontroli na miejscu dotyczących zgodności z tymi kryteriami.

W procesie audytu uwzględnia się w szczególności następujące kroki:

- a) zrozumienie systemów zarządzania;
- b) ocena mocnych i słabych stron systemów zarządzania;
- c) gromadzenie stosownych dowodów;
- d) ocena wyników audytu;
- e) przygotowanie wniosków z audytu;
- f) sporządzenie sprawozdania z wyników i wniosków z audytu.

2.7. Sporządzenie sprawozdania z wyników i wniosków z audytu

1. Pisemne sprawozdanie z audytu we właściwej formie i treści jest przygotowywane przez audytorów w celu pełnego, formalnego przedstawienia wyników i wniosków z audytu, na koniec każdego audytu i cyklu audytu.

Wyniki i wnioski z audytu są formalnie przedstawiane najwyższemu kierownictwu organizacji.

2. Podstawowe cele pisemnego sprawozdania z audytu są następujące:

- a) udokumentowanie zakresu audytu;
- b) dostarczenie kierownictwu informacji na temat stanu zgodności z polityką środowiskową organizacji oraz postępu w dziedzinie środowiska w organizacji;
- c) dostarczenie kierownictwu informacji na temat skuteczności i rzetelności rozwiązań dotyczących monitorowania wpływów organizacji na środowisko;
- d) w stosownych przypadkach, wskazanie potrzeby podjęcia działań korygujących.

2.8. Czynności po przeprowadzeniu audytu

Proces audytu kończy się przygotowaniem i wdrożeniem planu odpowiednich działań korygujących.

Należy opracować i wdrożyć odpowiednie mechanizmy, aby zapewnić, że wyniki audytu są wykorzystywane.

2.9. Częstotliwość audytu

Audyt lub cykl audytu podlega zakończeniu we właściwych odstępach czasu, nie dłuższych niż 3 lata. Częstotliwość audytów dla każdego działania jest różna i zależy od:

- a) charakteru, skali i złożoności działalności;
- b) znaczenia powiązanych wpływów na środowisko;
- c) znaczenia i pilności problemów wykrytych w następstwie wcześniejszych audytów;
- d) historii problemów związanych ze środowiskiem.

Bardziej złożone działania o bardziej znaczącym wpływie na środowisko są częściej poddawane audytowi.

Organizacja określa własny program audytu i jego częstotliwość, biorąc pod uwagę wytyczne Komisji przyjęte zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 14 ust. 2.

ZAŁĄCZNIK III

DEKLARACJA ŚRODOWISKOWA

3.1. Wstęp

Celem deklaracji środowiskowej jest dostarczenie społeczeństwu i innym zainteresowanym stronom informacji dotyczącej wpływu na środowisko oraz efektów działalności i ciągłego doskonalenia efektów działalności środowiskowej organizacji. Jest to także środek służący wyrażeniu przez zainteresowane strony obaw zidentyfikowanych zgodnie z załącznikiem I – sekcji B.3 i uznanych przez organizację za znaczące (załącznik VI, pkt 6.4). Informacja środowiskowa przedstawiana jest w sposób jasny i spójny w formie wydrukowanej dla tych, którzy nie mają innych możliwości dostępu do tej informacji. Wymaga się, aby przy pierwszej swojej rejestracji, a następnie co trzy lata, organizacja udostępniała informacje określone w pkt 3.2 w ujednoliconej wersji drukowanej.

Komisja przyjmuje wytyczne dotyczące deklaracji środowiskowej zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 14 ust. 2.

3.2. Deklaracja środowiskowa

Przy swojej pierwszej rejestracji organizacja sporządza informację środowiskową, uwzględniając kryteria wymienione w pkt 3.5, zwaną deklaracją środowiskową, która ma zostać zatwierdzona przez weryfikatora środowiskowego. Po zatwierdzeniu informacja ta jest przedstawiana właściwym organom, a następnie udostępniona publicznie. Deklaracja środowiskowa jest środkiem komunikacji i dialogu ze społeczeństwem i innymi zainteresowanymi stronami w odniesieniu do efektów działalności środowiskowej organizacji. Redagując i planując deklarację środowiskową, organizacja bierze pod uwagę potrzeby społeczeństwa i zainteresowanych stron w zakresie informacji.

Informacja obejmuje co najmniej:

- a) jasny i jednoznaczny opis organizacji rejestrującej się w ramach EMAS i streszczenie dotyczące jej działalności, produktów i usług oraz jej związków z organizacjami macierzystymi, w stosownych przypadkach;
- b) politykę środowiskową i krótki opis systemu zarządzania środowiskowego organizacji;
- c) opis wszystkich ważnych bezpośrednich i pośrednich aspektów środowiskowych, z których wynikają znaczące wpływy organizacji na środowisko oraz wyjaśnienie dotyczące charakteru wpływów w odniesieniu do tych aspektów (załącznik VI);
- d) opis celów i zadań środowiskowych, w odniesieniu do znaczących aspektów środowiskowych i wpływów na środowisko;
- e) streszczenie dostępnych danych dotyczących efektów działalności organizacji w odniesieniu do celów i zadań środowiskowych odpowiadających znaczącym wpływom organizacji na środowisko. Streszczenie może zawierać dane liczbowe dotyczące emisji zanieczyszczeń, wytwarzania odpadów, zużycia surowców, energii i wody, hałasu jak również innych aspektów wymienionych w załączniku VI. Dane pozwalają na porównanie, rok po roku, oceny rozwoju efektów działalności środowiskowej organizacji;
- f) inne czynniki dotyczące efektów działalności środowiskowej, w tym efekty działalności w odniesieniu do przepisów prawnych w zakresie ich znaczącego wpływu na środowisko;
- g) nazwisko i numer akredytacji weryfikatora środowiskowego oraz datę zatwierdzenia.

3.3. Kryteria sprawozdawczości dotyczące efektów działalności środowiskowej

Dane bazowe wytwarzane przez system zarządzania środowiskowego są wykorzystywane wielokrotnie w różny sposób w celu wykazania efektów działalności środowiskowej organizacji. W tym celu organizacje mogą stosować istniejące wskaźniki efektów działalności środowiskowej, upewniając się, że wybrane wskaźniki:

- a) dają dokładną ocenę działania organizacji;
- b) są zrozumiałe i niedwuznaczne;

- c) pozwalają na porównanie, rok po roku, w celu dokonania oceny rozwoju efektów działalności środowiskowej organizacji;
- d) pozwala na porównanie z wzorcami sektorowymi, krajowymi lub regionalnymi wzorcami, w odpowiednich przypadkach;
- e) pozwala na odpowiednie porównanie z wymogami regulacyjnymi.

3.4. Utrzymywanie publicznego dostępu do informacji

Organizacja uaktualnia informację określoną w pkt 3.2, a wszelkie zmiany są zatwierdzane co roku przez weryfikatora środowiskowego. Odstępstwa dotyczące częstotliwości wykonania aktualizacji mogą być dokonane w okolicznościach określonych w wytycznych Komisji, przyjętych zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 14 ust. 2. Po zatwierdzeniu zmiany są także przedstawiane właściwym organom oraz publicznie udostępniane.

3.5. Publikacja informacji

Organizacje mogą zwracać się do różnych odbiorców lub zainteresowanych stron z informacjami wytwarzanymi przez ich systemy zarządzania środowiskowego oraz wykorzystywać tylko wybrane informacje z deklaracji środowiskowej. Każda informacja dotycząca środowiska opublikowana przez organizację może być opatrzona logo EMAS pod warunkiem zatwierdzenia jej przez weryfikatora środowiskowego, który potwierdzi, że informacja jest:

- a) dokładna i niewprowadzająca w błąd;
- b) uzasadniona i sprawdzalna;
- c) właściwa i stosowana w odpowiednim kontekście lub okolicznościach;
- d) reprezentatywna dla całościowych efektów działalności środowiskowej organizacji;
- e) o niskim prawdopodobieństwie błędnej interpretacji;
- f) znacząca w odniesieniu do całościowego wpływu organizacji na środowisko,

i odnosi się do ostatniej deklaracji środowiskowej organizacji, z którego została zaczerpnięta.

3.6. Publiczna dostępność

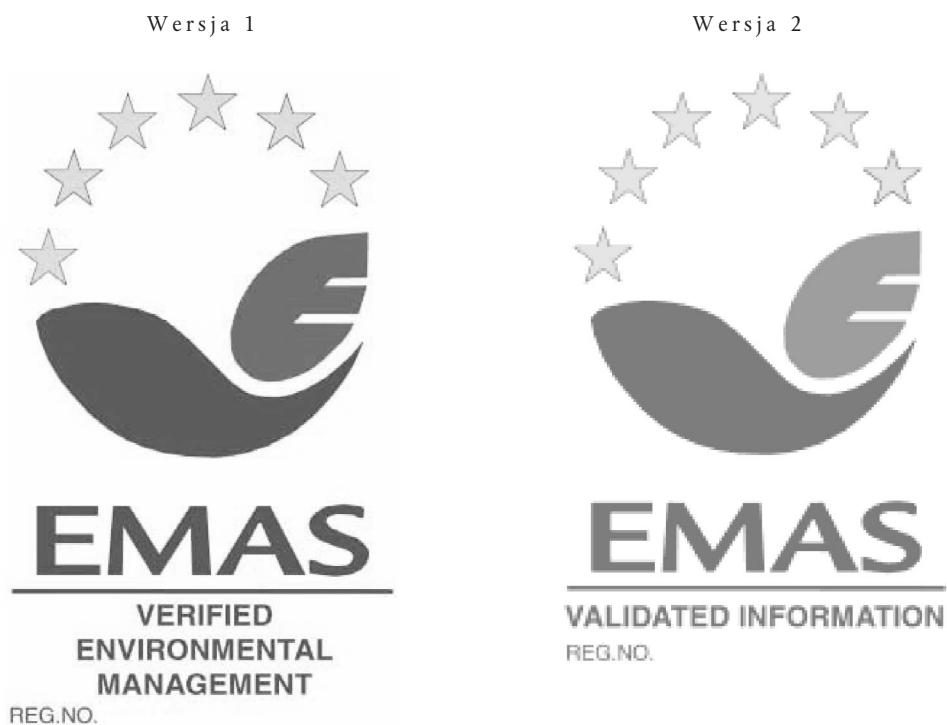
Informacja przygotowana zgodnie z pkt 3.2 lit. a)–g), stanowiąca deklarację środowiskową organizacji i uaktualnione informacje określone w pkt 3.4, jest udostępniana społeczeństwu i innym zainteresowanym stronom. Deklaracja środowiskowa jest publicznie dostępna. Zachęca się organizacje do wykorzystywania wszystkich dostępnych w tym celu metod (publikacji w wersji elektronicznej, bibliotek itd.). Organizacja jest w stanie wykazać weryfikatorowi środowiskowemu, że każdy, kto jest zainteresowany efektami działalności środowiskowej organizacji, ma łatwy i swobodny dostęp do informacji wymaganej w pkt 3.2 lit. a)–g) i pkt 3.4.

3.7. Odpowiedzialność w wymiarze lokalnym

Organizacje zarejestrowane w systemie EMAS mogą zdecydować się na przygotowanie jednej wspólnej deklaracji środowiskowej, obejmującej pewną liczbę różnych lokalizacji geograficznych. Zamiarem systemu EMAS jest zapewnienie odpowiedzialności w wymiarze lokalnym, stąd też organizacje zapewniają, że znaczące wpływy na środowisko każdego obiektu są wyraźnie zidentyfikowane i zgłoszone we wspólnej deklaracji środowiskowej.

ZAŁĄCZNIK IV

Logo

Logo może być wykorzystywane przez organizacje zarejestrowane w ramach EMAS w każdym z 11 języków, pod warunkiem zastosowania następujących sformułowań:

	Wersja 1	Wersja 2
język duński:	„verificeret miljøledelse”	„bekræftede oplysninger”
język niemiecki:	„geprüftes Umweltmanagement”	„geprüfte Information”
język grecki:	„επιθεωρημένη περιβαλλοντική διαχείριση”	„επικυρωμένες πληροφορίες”
język hiszpański:	„Gestión ambiental verificada”	„información validada”
język fiński:	„vahvistettu ympäristöasioiden hallinta”	„vahvistettua tietoa”
język francuski:	„Management environnemental vérifié”	„information validée”
język włoski:	„Gestione ambientale verificata”	„informazione convalidata”
język niderlandzki:	„Geverifieerd milieuzorgsysteem”	„gevalideerde informatie”
język portugalski:	„Gestão ambiental verificada”	„informação validada”
język szwedzki:	„Kontrollerat miljöledningssystem”	„godkänd information”

Obie wersje logo w każdym przypadku są opatrzone numerem rejestracyjnym organizacji.

Logo może być reprodukowane:

- w trzech kolorach (Pantone nr 355 Green; Pantone nr 109 Yellow; Pantone nr 286 Blue), lub
- w kolorze czarnym na białym tle, lub
- w kolorze białym na czarnym tle.

ZAŁĄCZNIK V

AKREDYTACJA, NADZÓR I ROLA WERYFIKATORÓW ŚRODOWISKOWYCH

5.1. Zagadnienia ogólne

Akredytacja weryfikatorów środowiskowych odbywa się w oparciu o ogólne zasady kompetencji określone w niniejszym załączniku. Organy akredytujące mogą akredytować osoby, organizacje lub osoby i organizacje, jako weryfikatorów środowiskowych. Wymagania proceduralne oraz szczegółowe kryteria stosowane w akredytacji weryfikatorów środowiskowych określone są zgodnie art. 4 przez krajowe systemy akredytacji, w oparciu o te zasady. Zgodność z tymi zasadami zostaje zapewniona poprzez proces kontroli wzajemnych ustanowiony przez art. 4.

5.2. Wymagania związane z akredytacją weryfikatorów środowiskowych

5.2.1. Następujące kompetencje stanowią minimalne wymagania, do których stosuje się weryfikator środowiskowy, osoba lub organizacja:

- a) znajomość i zrozumienie niniejszego rozporządzenia, ogólnego funkcjonowania systemów zarządzania środowiskowego, stosownych norm i wytycznych wydanych przez Komisję na podstawie art. 4 i art. 14 ust. 2, dla użytku niniejszego rozporządzenia;
- b) znajomość i zrozumienie wymagań ustawodawczych, wykonawczych i administracyjnych, właściwych dla rodzaju działalności poddawanej weryfikacji;
- c) znajomość i zrozumienie zagadnień z dziedziny środowiska, w tym środowiskowego wymiaru zrównoważonego rozwoju;
- d) znajomość i zrozumienie aspektów technicznych działalności poddawanej weryfikacji, istotnych z punktu widzenia zagadnień z dziedziny środowiska;
- e) zrozumienie ogólnych zasad funkcjonowania działalności poddawanej weryfikacji umożliwiające ocenę systemu zarządzania pod kątem stosowności;
- f) znajomość i zrozumienie wymagań i metodologii audytu środowiskowego;
- g) znajomość audytu informacji (deklaracja środowiskowa).

Kandydat na weryfikatora środowiskowego zobowiązany jest dostarczyć organowi akredytującemu, do którego składa wniosek, właściwe dowody potwierdzające jego wiedzę, odpowiednie doświadczenie i możliwości techniczne w wyżej wymienionych dziedzinach.

Ponadto weryfikator środowiskowy jest niezależny, w szczególności od audytora lub konsultanta organizacji, bezstronny i obiektywny w wykonywaniu swych zadań.

Osoba lub organizacja pełniąca rolę weryfikatora środowiskowego zapewnia, że zarówno on/ona, jak i podległy mu/jej personel jest wolny od wszelkich nacisków o charakterze handlowym, finansowym lub innych, które mogłyby wpłynąć na ich osąd lub podważyć zaufanie do niezależności i uczciwości ich opinii wydawanych w związku z ich działalnością, oraz że wszyscy oni przestrzegają zasad mających zastosowanie w tym względzie.

Dla celów spełnienia wymagań niniejszego rozporządzenia w zakresie weryfikacji, weryfikator środowiskowy posiada udokumentowaną metodologię i procedury, obejmujące również mechanizmy kontroli jakości oraz rozwiązania dotyczące poufności.

W przypadku gdy weryfikatorem środowiskowym jest organizacja, posiada ona i udostępnia na wniosek schemat organizacyjny przedstawiający struktury i obowiązki w ramach organizacji oraz oświadczenie o jej statusie prawnym, własnościowym oraz źródłach finansowania.

5.2.2. Zakres akredytacji

Zakres akredytacji weryfikatorów środowiskowych określony jest w oparciu o klasyfikację działalności gospodarczej (NACE) ustanowioną rozporządzeniem Rady (EWG) 3037/90 ⁽¹⁾. Zakres akredytacji jest ograniczony stosownie do kompetencji weryfikatora. Zakres akredytacji uwzględnia również, w stosownych przypadkach, rozmiar i stopień złożoności działalności; zostanie to zapewnione poprzez nadzór.

5.2.3. Dodatkowe wymagania dla akredytacji weryfikatorów środowiskowych prowadzących weryfikacje samodzielnie

Osoby będące weryfikatorami środowiskowymi, prowadzące weryfikacje samodzielnie, obok spełniania wymagań określonych w pkt 5.2.1 i 5.2.2, posiadają dodatkowo:

- wszelkie kompetencje niezbędne do prowadzenia weryfikacji w dziedzinach, w których są akredytowani,
- ograniczony zakres akredytacji stosowny do ich indywidualnych kompetencji.

Zgodność z tymi warunkami zapewniona jest poprzez ocenę przeprowadzaną przed wydaniem akredytacji oraz poprzez rolę nadzorczą organu akredytującego.

5.3. Nadzór nad weryfikatorami środowiskowymi

5.3.1. Nadzór nad weryfikatorami środowiskowymi sprawowany przez organ akredytujący, który udzielił im akredytacji.

Weryfikator środowiskowy niezwłocznie informuje organ akredytujący o wszelkich zmianach mających znaczenie dla akredytacji lub jej zakresu.

Przyjmuje się przepisy, w regularnych odstępach czasu nieprzekraczających 24 miesięcy, dla zapewnienia, aby weryfikator środowiskowy nadal spełniał wymagania akredytacyjne oraz w celu monitorowania jakości przeprowadzonych przez niego weryfikacji. Nadzór może być sprawowany poprzez audyt administracyjny, kontrolę na miejscu, kwestionariusze, przegląd deklaracji środowiskowych zatwierdzonych przez weryfikatora oraz przegląd sprawozdań z weryfikacji. Nadzór powinien być proporcjonalny do działania podjętego przez weryfikatora.

Wszelkie decyzje organu akredytującego o cofnięciu czy zawieszeniu akredytacji lub ograniczeniu jej zakresu mogą być podjęte tylko pod warunkiem, że weryfikator środowiskowy miał możliwość bycia wysłuchanym.

5.3.2. Nadzór nad weryfikatorami środowiskowymi prowadzącymi weryfikacje w państwie członkowskim innym niż to, w którym wydano ich akredytację

Weryfikator środowiskowy akredytowany w jednym państwie członkowskim, przed przystąpieniem do weryfikacji przeprowadzanej w innym państwie członkowskim, dostarcza organowi akredytującemu tego państwa członkowskiego, z przynajmniej czterotygodniowym wyprzedzeniem, powiadomienie o:

- szczegółach dotyczących jego akredytacji, kompetencji oraz, w stosownych przypadkach, składu zespołu,
- kiedy i gdzie weryfikacja będzie przeprowadzana: adres i dane kontaktowe organizacji, oraz, jeśli to konieczne, środki podjęte w celu rozwiązania kwestii znajomości prawa i języka.

Organ akredytujący może zażądać dalszych wyjaśnień dotyczących niezbędnej wiedzy prawnej i językowej, jak podano wyżej.

Powiadomienie takie przekazywane jest przed każdą nową weryfikacją.

⁽¹⁾ Dz.U. L 293 z 24.10.1990, s. 1. Rozporządzenie zmienione rozporządzeniem (EWG) nr 761/93 (Dz.U. L 83 z 3.4.1993, s. 1).

Organ akredytujący nie nakłada innych warunków ograniczających prawo weryfikatora środowiskowego do świadczenia usług w państwie członkowskim innym niż to, w którym przyznano akredytację. W szczególności nie wprowadza się dyskryminujących opłat za powiadomienie. Organ akredytujący nie wykorzystuje również procedury powiadamiania w celu opóźnienia przybycia weryfikatora. Jakiegokolwiek trudności związane z nadzorem nad weryfikatorem w powiadomionym terminie są odpowiednio uzasadniane. W przypadku zaistnienia kosztów związanych z nadzorem organ akredytujący uprawniony jest do wprowadzenia odpowiedniej opłaty.

Jeśli sprawujący nadzór organ akredytujący nie jest usatysfakcjonowany jakością pracy wykonanej przez weryfikatora środowiskowego, przesyła sprawozdanie z weryfikacji do właściwego weryfikatora środowiskowego, instytucji akredytującej, która wydała akredytację, właściwego dla organizacji poddanej weryfikacji organu oraz, w przypadku dalszego sporu, do forum organu akredytującego.

Organizacje nie mogą odmówić organom akredytującym prawa do sprawowania nadzoru nad weryfikatorem środowiskowym w drodze naocznej oceny podczas procesu weryfikacji.

5.4. Rola weryfikatorów środowiskowych

5.4.1. Rola weryfikatora środowiskowego polega na sprawdzeniu, bez uszczerbku dla uprawnień państw członkowskich w zakresie stosowania prawa, w odniesieniu do wymagań regulacyjnych:

a) zgodności ze wszystkimi wymaganiami niniejszego rozporządzenia: wstępny przegląd środowiskowy, w stosownych przypadkach, system zarządzania środowiskowego, audyt środowiskowy i jego wyniki oraz deklaracja środowiskowa;

b) rzetelności, wiarygodności i prawidłowości danych i informacji zawartych w:

— deklaracji środowiskowej (załącznik III, pkt 3.2 i 3.3),

— informacji środowiskowej podlegającej zatwierdzeniu (załącznik III, pkt 3.4).

Weryfikator środowiskowy bada w szczególności, w sposób jak najbardziej profesjonalny, techniczną prawidłowość wstępnego przeglądu środowiskowego, w stosownych przypadkach, lub audytu lub innych procedur przeprowadzanych przez organizację, unikając niepotrzebnego powielania tych procedur. Weryfikator powinien stosować między innymi kontrole na miejscu w celu ustalenia rzetelności wyników audytu wewnętrznego.

5.4.2. Podczas pierwszej weryfikacji weryfikator środowiskowy sprawdza w szczególności czy organizacja spełnia poniższe wymogi:

a) w pełni funkcjonujący system zarządzania środowiskowego zgodny z załącznikiem I;

b) w pełni zaplanowany program audytu, który rozpoczęto zgodnie z załącznikiem II, tak że przynajmniej dziedziny o najbardziej znaczącym wpływie na środowisko zostały już nim objęte;

c) zakończenie jednego przeglądu na poziomie kierownictwa;

d) deklaracja środowiskowa opracowana zgodnie z załącznikiem III, pkt 3.2.

5.4.3. Zgodność z prawem

Weryfikator środowiskowy zapewnia, aby organizacja posiadała stosowne procedury w celu przeprowadzania kontroli tych aspektów swojej działalności, które podlegają właściwym przepisom prawa wspólnotowego lub krajowego, oraz że procedury te są w stanie zapewnić zgodność z prawem. Kontrole audytu dostarczają w szczególności dowodów potwierdzających zdolność stosownych procedur do zapewnienia zgodności z prawem.

Weryfikator środowiskowy nie zatwierdza deklaracji środowiskowej, jeśli podczas weryfikacji stwierdzi, np. w drodze kontroli na miejscu, że organizacja nie działa w sposób zgodny z prawem.

5.4.4. Definicja organizacji

Weryfikując system zarządzania środowiskowego oraz zatwierdzając deklarację środowiskową, weryfikator środowiskowy zapewnia, aby poszczególne części organizacji zostały zdefiniowane jednoznacznie i w sposób odpowiadający faktycznemu podziałowi działań. Zawartość deklaracji w przejrzysty sposób uwzględnia różne części organizacji, do których EMAS ma zastosowanie.

5.5. Warunki wykonywania czynności weryfikatora środowiskowego

5.5.1. Weryfikator środowiskowy działa w zakresie swojej akredytacji, na podstawie pisemnej umowy z organizacją, określającej zakres jego pracy, umożliwiającej weryfikatorowi środowiskowemu działanie w sposób niezależny i profesjonalny oraz zobowiązującej organizację do niezbędnej współpracy.

5.5.2. Weryfikacja obejmuje kontrole dokumentacji, wizytę w organizacji obejmującą w szczególności wywiady z pracownikami, przygotowanie sprawozdania dla kierownictwa organizacji oraz propozycje rozwiązania przez organizację problemów podniesionych w sprawozdaniu.

5.5.3. Dokumentacja, która ma zostać poddana kontroli przed wizytą, obejmuje podstawowe informacje o organizacji i prowadzonej przez nią działalności, jej politykę środowiskową i program środowiskowy, opis systemu zarządzania środowiskowego funkcjonującego w organizacji, szczegóły związane z przeglądem środowiskowym lub przeprowadzonym audytem, sprawozdanie z tego przeglądu lub audytu oraz w sprawie podjętego działania korygującego, a także projekt deklaracji środowiskowej.

5.5.4. Weryfikator środowiskowy przygotowuje sprawozdanie dla kierownictwa organizacji. Sprawozdanie to obejmuje:

- a) wszystkie zagadnienia mające związek z pracą prowadzoną przez weryfikatora środowiskowego;
- b) punkt wyjściowy organizacji w procesie wdrażania systemu zarządzania środowiskowego;
- c) ogólnie, opis przypadków niezgodności z przepisami niniejszego rozporządzenia, a w szczególności:
 - wady techniczne metod przeglądu środowiskowego lub audytu lub systemu zarządzania środowiskowego lub innych mających znaczenie procesów,
 - punkty projektu deklaracji środowiskowej, z którymi nie zgadza się weryfikator, wraz ze szczegółami dotyczącymi zmian lub uzupełnień, jakie powinny być wprowadzone do deklaracji;
- d) porównanie z poprzednią deklaracją środowiskową oraz ocenę efektów działalności organizacji.

5.6. Częstotliwość weryfikacji

W porozumieniu z organizacją weryfikator środowiskowy przygotowuje program, który zapewnia, aby wszystkie elementy wymagane do celów rejestracji w ramach EMAS poddane były weryfikacji w okresie nieprzekraczającym 36 miesięcy. Ponadto, nie rzadziej niż co 12 miesięcy, weryfikator środowiskowy zatwierdza wszelkie uaktualnione informacje zawarte w deklaracji środowiskowej. Odstępstwa od częstotliwości, z jaką ma być dokonywana aktualizacja, możliwe są w okolicznościach określonych w wytycznych Komisji przyjętych zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 14 ust. 2.

ZAŁĄCZNIK VI

ASPEKTY ŚRODOWISKOWE

6.1. Zagadnienia ogólne

Organizacja rozpatruje wszystkie aspekty środowiskowe swoich działań, produktów i usług oraz decyduje, na podstawie kryteriów uwzględniających przepisy wspólnotowe, które z ich aspektów mają znaczący wpływ na środowisko oraz przyjmuje je za podstawę formułowania jej celów i zadań środowiskowych. Kryteria te są publicznie dostępne.

Organizacja uwzględnia zarówno bezpośrednie, jak i pośrednie aspekty środowiskowe swoich działań, produktów i usług.

6.2. Bezpośrednie aspekty środowiskowe

Obejmują one działania organizacji, nad którymi sprawuje ona kontrolę zarządczą, i mogą obejmować, ale nie tylko:

- a) emisje do powietrza;
- b) uwalnianie do wód;
- c) zapobieganie, recykling, ponowne użycie, transport i usuwanie odpadów stałych i innych, w szczególności odpadów niebezpiecznych;
- d) korzystanie z gruntów i ich zanieczyszczanie;
- e) korzystanie z zasobów naturalnych i surowców (w tym energii);
- f) problemy lokalne (hałas, wibracja, nieprzyjemne zapachy, pył, efekt wizualny itp.);
- g) zagadnienia związane z transportem (towarów, usług i pracowników);
- h) ryzyko wypadków środowiskowych i wpływów wynikających lub mogących wynikać wskutek wydarzeń, wypadków i potencjalnych sytuacji zagrożenia;
- i) wpływ na bioróżnorodność.

6.3. Pośrednie aspekty środowiskowe

Działania organizacji, jej produkty i usługi mogą być u źródła znaczących aspektów środowiskowych, pozostających poza pełną kontrolą zarządczą organizacji.

Mogą one obejmować, ale nie tylko:

- a) zagadnienia dotyczące produktów (projekt, rozwój, opakowanie, transport, wykorzystanie oraz odzysk/usuwanie odpadów);
- b) inwestycje kapitałowe, udzielanie pożyczek, świadczenie usług ubezpieczeniowych;
- c) nowe rynki;
- d) wybór i strukturę usług (np. transport lub usługi w zakresie zaopatrywania w żywność);
- e) decyzje administracyjne i planistyczne;
- f) strukturę oferty produktów;
- g) efekty działalności środowiskowej oraz praktyki środowiskowe wykonawców, podwykonawców i dostawców.

Organizacje muszą być w stanie wykazać, że dokonały identyfikacji znaczących aspektów środowiskowych, związanych z ich procedurami zamówień, oraz że związane z nimi znaczące wpływy na środowisko znalazły odzwierciedlenie w systemie zarządzania. Organizacja powinna dołożyć starań, aby zapewnić, że dostawcy oraz podmioty działające w imieniu organizacji zachowywały, w ramach swoich działań podejmowanych w ramach wykonywania umów, zgodność z polityką środowiskową organizacji.

W przypadku tych pośrednich aspektów środowiskowych organizacja rozważa, jak duży wpływ może mieć na te aspekty oraz jakie środki może podjąć w celu zmniejszenia wpływu na środowisko.

6.4. Znaczenie

Organizacja jest odpowiedzialna za zdefiniowanie kryteriów oceny znaczenia aspektów środowiskowych swoich działań, produktów i usług w celu ustalenia, które z nich wywierają znaczący wpływ na środowisko. Kryteria przyjęte przez organizację są wyczerpujące, możliwe do niezależnego sprawdzenia, powielenia i publicznie dostępne.

Ustanawiając kryteria oceny znaczenia swoich aspektów środowiskowych, organizacja może wziąć pod uwagę, ale nie tylko:

- a) informacje o stanie środowiska w celu zidentyfikowania czynności, produktów i usług organizacji, które mogą wywierać wpływ na środowisko;
- b) posiadane przez organizację dane dotyczące ryzyka związanego z nakładami materiałów i energii, zrzutami, odpadami i emisjami;
- c) opinie zainteresowanych stron;
- d) podlegające regulacji działania organizacji w dziedzinie środowiska;
- e) działalność związaną z zamówieniami;
- f) projektowanie, rozwój, wytwarzanie, dystrybucję, obsługę techniczną, użycie, ponowne użycie, recykling i usuwanie produktów organizacji;
- g) działania organizacji, które są źródłem najbardziej znaczących kosztów środowiskowych i korzyści dla środowiska.

Oceniając znaczenie wpływów na środowisko działań organizacji, bierze ona pod uwagę nie tylko normalne warunki funkcjonowania, ale także warunki istniejące podczas rozruchu i końcowej fazy eksploatacji oraz warunki nadzwyczajne, które można w rozsądny sposób przewidzieć. Uwzględnia się działalność prowadzoną w przeszłości, aktualną i planowaną.

ZAŁĄCZNIK VII

PRZEGLĄD ŚRODOWISKOWY**7.1. Zagadnienia ogólne**

Organizacja, która nie dostarczyła informacji niezbędnych do identyfikacji i oceny znaczących aspektów środowiskowych zgodnie z załącznikiem VI jest zobowiązana do przygotowania swojego aktualnego stanowiska w odniesieniu do środowiska, w drodze przeglądu. Celem przeglądu powinno być rozpatrzenie wszystkich aspektów środowiskowych organizacji, stanowiących podstawę ustanowienia systemu zarządzania środowiskowego.

7.2. Wymagania

Przegląd powinien obejmować pięć kluczowych zagadnień:

- a) wymagania ustawodawcze, wykonawcze i inne, którym podlega organizacja;
 - b) identyfikację wszystkich aspektów środowiskowych mających znaczący wpływ na środowisko, zgodnie z załącznikiem VI, określonych, w stosownych przypadkach, w ujęciu jakościowym i ilościowym oraz opracowanie rejestru aspektów uznanych za znaczące;
 - c) opis kryteriów stosowanych do oceny znaczenia wpływu na środowisko, zgodnie z załącznikiem VI, pkt 6.4;
 - d) analizę wszystkich istniejących praktyk i procedur zarządzania środowiskowego;
 - e) ocenę informacji zwrotnej z badania wcześniejszych przypadków.
-

ZAŁĄCZNIK VIII

INFORMACJE DO CELÓW REJESTRACJI

Minimalne wymagania

Nazwa organizacji:
Adres organizacji:
Osoba kontaktowa:
Kod rodzaju działalności wg NACE:
Liczba pracowników:

Nazwisko weryfikatora środowiskowego:
Numer akredytacji:
Zakres akredytacji:
Data następnej deklaracji środowiskowej:
Nazwa i dane kontaktowe właściwego dla organizacji organu lub organów przestrzegania prawa

Sporządzono dnia .../.../2000 r.

Podpis przedstawiciela organizacji

.....”
